

ESPOON OHJAUSSUUNNITELMA VUOSILUOKILLE 1-9

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Suunnitelman tehtävä on vahvistaa ohjauksen toteutusta, koordinoitua ja johtamista. Tämä oppilaitoskohtainen ohjaussuunnitelma on koulun lukuvuosisuunnitelman liite.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu opetussuunnitelmaan ja OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Valtakunnallisten kriteerien tavoitteena on varmistaa lasten ja nuorten ohjauksen jatkumo tasapuolisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuositukses. Espoossa ohjauksen suunnittelua raamittaa Espoon laadukkaan ohjauksen malli ja oppilaitosten ohjaussuunnitelmaa varten laadittu yhteinen pohja, joilla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppijalle oppilaitoksesta riippumatta.

Espoon laadukkaan ohjauksen malli tullaan viemään espoo.fi -sivustolle ja on kouluilla käytössä pdf-versiona. Malliin sisältyy eri ohjauksen toimijoiden tehtävät laadukkaassa ohjauksessa, laadukkaan ohjauksen työtapoja ja siirtymävaiheiden ohjauksen kuvaus. Oppilaitoksessa tutustutaan Laadukkaan ohjauksen malliin osana oppilaitoskohtaisen ohjaussuunnitelman työstämistä.

Oppilaitoskohtaisessa ohjaussuunnitelmapohjassa on kuvattu yhtenäisiä ohjauksen käytäntöjä Espoossa oppilaitoksesta toiseen. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi. Oppilaitoskohtaisessa ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen toteuttaminen kaikkien koulun erilaisten oppijaryhmien osalta, jotta jokaisen oppijan ohjaus tulee huomioitua suunnitelmassa.

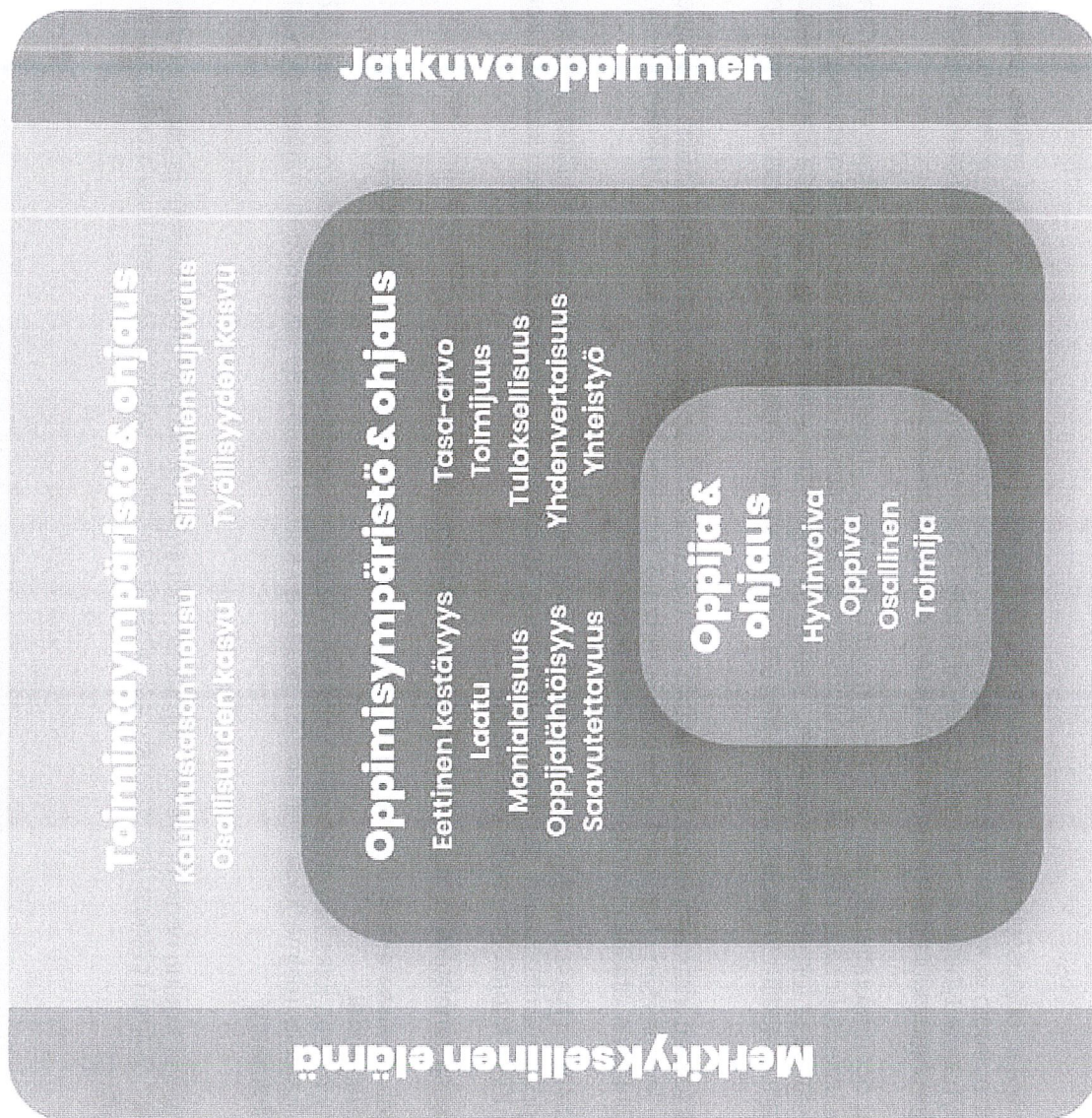
Suunnitelmaa tehtäessä oppilaitoksessa tunnistetaan, suunnitellaan ja kuvataan koulukohtaisesti:

- ✓ Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa esitellyistä rooleista poikkeavat/koululla lisäksi toimivat ohjauksen toimijat,
- ✓ erilaiset ohjausta saavat oppijaryhmät,
- ✓ koulukohtaiset ohjauksen käytänteet, jotka kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla,
- ✓ ohjauksen toteutustavat ja aikataulut (esimerkiksi: heti koulun alkaessa / kerran jaksossa / lukuvuoden mittaan / päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjataan tiedot ohjaussuunnitelmaan.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa ja ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Valmiin ohjaussuunnitelman voi tulostaa opettajien työskentelytilaan lukuvuoden ajaksi muistuttamaan ohjauksen työnjaosta ja kokonaissuunnitelmasta.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa hyvän ohjauksen tavoitteita merkityksellisen elämän ja jatkuvan oppimisen tukemiseksi.

KUVIOSSA ON AVATTU HYVÄN OHJAUKSEN TAVOITTEET.

Seuraava kuvio on OPH:n tuottamista valtakunnallisista hyvän ohjauksen kriteereistä ja kuvaa Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuosituksia sekä listaa hyvän ohjauksen kriteerit, jotka toimivat teemoina oppilaitoskohtaisessa ohjauksen suunnittelussa.

HYVÄN OHJAUKSEN KRITTEERIT

Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuosituksset, joita ovat

- saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys
- digitaalisuus
- laadukkuus
- yhdenvertaisuus ja kestävyys
- monialaisuus ja koordinointi
- tietoon perustuva ohjaus.

Hyvän ohjauksen kriteerit

Ohjaus huomioi oppijan kokonais-tilanteen

Ohjaus on oppija-lähtöistä ja vuorovaikutteista

Ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista

Ohjaus on monialaista yhteistyötä

Ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävää

Ohjaus tukee siirtymävalheen yhteistyötä

Ohjaus tukee urasuunnittelu-taitoja

Ohjaus edistää vaikuttavaa työ-elämäyhteistyötä

Mikkelin koulun ohjaussuunnitelma

Osana ohjaussuunnitelman työstämistä on tutustuttu Espoon laadukkaan ohjauksen malliin. ☐

Ohjaussuunnitelma on käsitelty / käsitellään viimeistään lokakuun loppuun mennessä

- ✓ opettajakunnan kanssa: > 10.9.
- ✓ yhteisöillisessä opiskeluhoitotyöryhmässä: > 8.9.

Laatutavoitteet Espoossa

- ✓ Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- ✓ Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- ✓ Koko koulun osaava ja ammatillinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- ✓ Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- ✓ Opijalla on oikeus 7.–9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan (luokanvalvoja) / luokanopettajaan
- ✓ Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on enintään noin 220 ohjattavaa. Ohjattavien kokonaismäärään lasketaan erityisen tuen oppijat, S2-oppimäärää opiskelevat oppijat ja joustavan perusopetuksen (JOPO- ja TEPPO-) oppijat kaksinkertaisina.
- ✓ Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- ✓ Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppioiden ja huoltajien kanssa
- ✓ Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Koulun ohjattavat oppijat, erilaiset ohjattavien ryhmät sekä oppilaanohjauksen resurssi

- Vuosiluokkien 1–6 oppioiden määrä: > 123
- Vuosiluokkien 7–9 oppioiden määrä: > 0
kaksinkertaisena laskettavien oppioiden määrät (vuosiluokat 7–9):
 - ✓ S2 oppijat: > 0
 - ✓ erityisen tuen päätöksellä opiskelevat oppijat: > 32
 - ✓ joustavan perusopetuksen eli JOPO- ja TEPPO-oppijat: > 0
- ➔ Vuosiluokkien 7–9 oppioiden laskennallinen määrä (huomioituna painokertoimella lasketut oppiaryhmät): > 0
- Oppilaanohjaajien määrä: 0 ja nimet: >
- Muut oppilaanohjausta antavien opettajien määrä: > 10 ja nimet: > kaikki luokanopettajat ja erityisluokanopettajat
- Mahdollinen oppilaitoskohtainen lisäys tai tarkennus ohjauksellisiin tehtäviin (esim. jonkin uuden toimijan kuten virka-apulaisrehtorin tai muun toimijan uuden roolin kuvaus tai jonkin Espoon laadukkaan ohjauksen mallissa kuvatun tehtävän tarkennus):
> kirjoita tähän
- Oppilaitos kuvaa erilaista ohjausta saavat oppiaryhmät (esim. yleisopetuksesta poikkeavaa ohjausta saavat ryhmät kuten pienryhmä, TAO-opetus, työelämäpainotteinen perusopetus (TEPPO), valmistava opetus jne.):

> Koulussa kaksi autisminkirjon pienryhmää ja kaksi lievästi kehitysvammaisten pienryhmää

→ Erilaisten ohjausta saavien ryhmien koulukohtaiset käytänteet kuvataan niille varattuihin taulukon sarakkeisiin jokaisen kokonaisuuden kohdalla.

Ohjauksen vuosisuunnitelma tavoitteittain

Oppilaitos voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja oppilaitoskohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin tavoitteen alle.

OHJAUS HUOMIOI OPPIJAN KOKONAISTILANTEEN

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijan kokonaistilanteen tukena, kun ✓ oppijan oppimaan ✓ oppimisen taidot kehittyvät ✓ oppijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät ✓ oppija tunnistaa omia vahvuuksiaan ✓ oppijan osallisuus vahvistuu ✓ oppija asettaa ja saavuttaa omia tavoitteitaan ✓ oppija saa omiin valmiuksiinsa ja tavoitteisiinsa nähdessä riittävästi sopivaa ohjausta.	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö) Oppijoille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. kummioppilastoiminta, oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.) Kannustetaan oppijoita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen. Ensimmäisen kouluvuoden aikana huoltajilla on oikeus vähintään kahteen ja sen jälkeen lukuvuosittain vähintään yhteen henkilökohtaiseen tapaamiseen lapsen luokanopettajan/luokanohjaajan kanssa. Oppijoita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut).	rehtori kaikki opettajat, erityisesti oppilaskunnan ohjaajat, opettajat, tukioppilasohtajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym. oppilaskunnan ohjaajat, rehtori luokanopettajat/luokanohjaajat luokanopettajat/luokanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat	> kirjoita tähän Jokaisella luokka-asteella erilaisia vastuutehtäviä, kuten oppilaskunta, kummioppilastoiminta, välikäkerhot, väikkälainaamo, digitutorit ym. Jokaiselta luokalta edustus oppilaskunnassa. Ensimmäisen luokan opiskelijoille järjestetään kaksi huoltajatapaamista lukuvuoden aikana. > Oppitunnilla käyty keskustelut, henkilökohtaiset ohjauskeskustelut

	Henkilökohtaista ohjausta jatko-opintojen suunnittelemiseksi on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarjotaan vuosiluokkien 8–9 oppijoille, jotka tarvitsevat perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea.	oppilaanohjaajat/ luokanopettajat/ aineenopettajat/ erityisopettajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> Plenryhmien oppilaat saavat monenlaista henkilökohtaista ohjausta päivittäin omien lähtökohtiensa mukaisesti.	> erityisopettajat, ohjaajat	> kirjoita tähän

OHJAUS ON OPPIJALÄHTÖISTÄ JA VUOROVAIKUTTEISTA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista, kun ✓ oppijan tarpeet ja valmiudet huomioidaan ✓ oppijan motivaatio vahvistuu ✓ ohjaus edistää yksilöllisten opinto- ja urasuunnitelmien toteutumista ✓ ohjaus muodostaa jatkumon erilaisissa siirtymävaiheissa ✓ ohjaus perustuu molemminpuoliseen luottamukseen ✓ ohjaus mahdollistaa jatkuvan, kannustavan palautteen ✓ ohjaus auttaa oppijaa kiinnittämään opintoihin.	Oppijoita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppijoita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen. Oppijaa tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä. Oppijan poissaoloja seurataan ja kouluun kiinnittymistä tuetaan kaikissa koulupolun vaiheissa. Poissaoloja seurataan Espoon käytössä olevan yhteisen ohjeistuksen mukaisesti. Erityisesti poissaolon jälkeisen koulutyön sujumisen huolehditaan.	luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat luokanopettajat/ luokanohjaajat, kaikki opettajat	> kirjoita tähän > kirjoita tähän > kirjoita tähän

	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta. Huoltajia ohjataan luomaan omat tunnukset ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	> kirjoita tähän
	Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen saaminen merkitään Wilman Oma opiskelusuunnitelmani -lomakkeelle. (Myös TEPPO-, JOPO- oppilaille).	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjauksen kohdalle arvioitiin merkitään S (suoritettu), jotta opinnot siirtyvät KOSKI-järjestelmään sujuvasti.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	KOSKI-järjestelmään ja Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa.	koulusihteeri	> kirjoita tähän
	VALPAS-järjestelmän kautta ilmoitetaan oppijat, jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus			

OHJAUS ON MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä, kun ✓ toimijoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteista, sisällöistä, menetelmistä ja työtavoista ✓ toimijoilla on selkeät vastuut ja työnjako	Luokanohjaaja / luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppijan hyvinvointia ja tukee oppijoin koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa. Opettajien oppijoille tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja huoltajaillet auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	luokanohjaajat / luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat opettajat	> kirjoita tähän > kirjoita tähän

✓ kaikkien toimijoiden asiantuntemusta hyödynnetään ✓ opetuksen ja koulutuksen järjestäjä koordinoi ja johtaa ohjausta ✓ ohjaus edistää luottamusta, yhteistä keskustelua ja asiantuntijuuden rajojen tunnistamista.	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppijoita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppijoiden elämänhallinnan tukeminen.	Opiskeluhuollon asiantuntijat, luokanopettajat/luokanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppijoille ja työyhteisöön. Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS ON YHDENVERTAISTA, TASA-ARVOISTA JA EETTISESTI KESTÄVÄÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä, kun se ✓ luo luottamuksellisen ohjaustilanteen, johon oppija voi osallistua ja sitoutua	Opetuksessa, kaikessa puheessa ja kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.	koko henkilöstö	> kirjoita tähän
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Oppilaanohjauksessa ja opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän

✓ huomioi kulttuurisen moninaisuuden ja on kielitietoista	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppijan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko henkilöstö	> kirjoita tähän
✓ turvaa yhdenmukaisen kohtelun ja edistää yhdenvertaisuutta esteettömillä ja saavutettavilla palveluilla			
✓ kunnioittaa ihmisarvoa edistää			
✓ itsemääräämisoikeutta edistää hyvinvointia			
✓ edistää kestävän tulevaisuuden taitojen ja osaamisen hankkimista			
✓ edistää jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia			
✓ edistää sukupuolten tasa-arvoa			
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS TUKEE SIIRTYMÄVAIHEEN YHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä, kun se	Koulutolokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutolokkaiden huoltajille järjestetään koulutulokasinfotilaisuus.	luokanopettajat, rehtori, erityisopettajat	Tutustumispäivä järjestetään vuosittain toukokuussa.
✓ sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin, työhön tai muuhun palveluun	1. luokan huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut. Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	luokanopettajat kaikki opettajat, rehtori,	> Syyskuussa Syyslukukauden alussa ja tarpeen mukaan

✓ vähentää ajanjaksoja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ✓ vahvistaa kodin ja koulun/opplaitoksen välistä yhteistyötä ✓ tukee monialaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (esimerkiksi yhteistyö opiskeluhuollon ja nuorisotoimen kanssa) ✓ on koordinoitua ja johdettua opetuksen ja koulutuksen järjestäjän taholta ✓ rakentuu toimintatavoista, jotka ovat ohjausvastuiden mukaisesti yhdessä sovittuja					
	1. luokan oppijoita ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat, kummioppilaat			
	Pidetään huoltajainfoja liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen.	luokanopettajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaskohtaisen oppimisen tuen suunnittelusta vastaavat henkilöt			syyslukukauden alussa ja hakuajankohdan aikoihin joulutammikuussa
	Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen.	luokanopettajat			Joulutammikuu
	6. luokan oppijan ja huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtomakeena yläkouluun.	luokanopettajat			tammihelmikuussa
	6. luokan oppijoiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja huoltajainfot.	aineenopettajat, oppilaanohjaajat, rehtori			kevtälukukauden aikana
	Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Hyödynnetään Espoon kiusaamisen vastaista suunnitelmaa ja suunnitellaan jatkuvan ryhmäytyksen toimet.	luokanopettajat/luokanohjaajat, kaikki opettajat omalta osaltaan			> kirjoita tähän
Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Espoossa on käytössä seitsemäsluokkalaisten ryhmäytysmalli.	luokanopettajat/luokanohjaajat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaajat, tukioppilaat, opiskeluhuollon toimijat, sidosryhmät			> kirjoita tähän	

	Kummioppilaat tukevat uusia oppijoita 1. luokan tai esiopetuksen oppijoita.	luokanopettajat, tukioppilasohjaajat, luokanvalvojat	Neljän luokan oppilaat toimivat ekaluokkalaisten kummeina.
	Tukioppilaat tukevat uusia oppijoita 7. luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.		
	Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen ja määräajoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin.	oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Yhteishaun sekä muiden hakujen ohjaaminen, seuranta ja hakuvelvollisuuden toteutumisen valvonta.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppijasirtojen kannalta.	rehtori, erityisopettajat, luokanopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen hakemaan aikuisten perusopetukseen, muuhun oppivelvollisuuskoulutukseen tai perustellusta syystä omassa koulussa opintojen jatkamista enintään vuodeksi.	oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
	Päättötodistuksen liitteeksi tulostetaan oppilaan HOJKS kahtena kappaleena.	rehtori	> kirjoita tähän
	Kevään jatko-opintohakujen (mm. perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku) tulosten tultua kesällä tapahtuva ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin niiden oppilaiden osalta, jotka eivät ole saaneet paikkaa tai hakenee minnekään. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin. Kesken lukuvuotta perusopetuksen päättävien oppioiden ohjaus- ja valvontavastuu sekä ilmoitusvelvollisuus kestää yhden kuukauden.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettajat, luokanohjaajat, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja,	> kirjoita tähän

			oppilaanohjaajat, aineenopettajat	
	Ammatillisessa oppilaitoksessa sekä TUV-koulutuksessa aloittaneiden oppijoiden erityisen tuen päätökset postitetaan kyseisen oppilaitoksen rehtorille.		rehtori	> kirjoita tähän
	Tarkistetaan, että entiset oppijat jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista. Vailla opiskelupaikkaa olevat ilmoitetaan asuinkunnalle ensisijaisesti VALPAS-järjestelmän avulla. Ohjataan tarvittaessa esim. ohjaamotalon ohjauspalveluihin. Kesken lukuvuoden valmistuneiden osalta tarkistaminen kuukauden kuluttua päättötodistuksen saamisesta. Keväällä päättötodistuksen saaneiden osalta OPH määrittelee seuraavan syksyn ilmoituspäivämäärän.		oppilaanohjaajat, rehtori	> kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän		> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS TUKEE URASUUNNITTELUTAIDOJA

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus tukee urasuunnittelutaitojen kehittymistä, kun ✓ oppijan elinikäisen oppimisen taidot kehittyvät ✓ ohjaus tähtää tulevaisuuteen ja huomioi oppijan motivaation ja valmiudet hakeutua jatko-opintoihin ✓ ohjaus mahdollistaa realistisen urasuunnitelman laatimisen.	Oppijoita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintatietoja opetellaan suunnitelmallisesti. Oppijoille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat laaja-alaiset erityisopettajat, luokanohjaajat/ luokanopettajat oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alaiset erityisopettajat, luokanohjaajat, luokanopettajat, rehtori	Mikkelin koulun digiporaat > kirjoita tähän

✓ oppijan taidot hyödyntää tietoa ja tehdä päätöksiä kehittyvät	Arvioidaan oppijan tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarve oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta, suunnitellaan ohjauksen antaminen ja toteutetaan yksilöllisen suunnitelman mukaan ja kirjataan oma opiskelusuunnitelmani lomakkeelle opon kommentit kenttään.	oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
✓ oppija yhdistää vahvuuksiaan koulutusvaihtoehtoihin	Tehostettua ohjausta voi antaa moni koulun toimija monella eri tavalla ja sitä voidaan toteuttaa myös moniammatillisesti.		
✓ oppija tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan	Oppilaanohjauksessa ja oppiaineiden opetuksessa esitellään monipuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	> kirjoita tähän
✓ oppijan urasuunnittelutaidot sekä usko tulevaisuuteen vahvistuvat			
✓ ohjaus valmentaa jatkokoulutusvalintaan ja sitouttaa oppijan tähän prosessiin			
✓ ohjaus avaa koulutusvaihtoehtojen vaikutuksia uravaihtoehtoihin.			
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

OHJAUS EDISTÄÄ VAIKUTTAVAA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä se on, miten se toteutetaan?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Hyvä ohjaus edistää vaikuttavaa työelämä - yhteistyötä perusopetuksessa, kun	Oppijoilla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuutehtäviä. Oppija pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat, luokanvalvojat, kaikki opettajat	Luokissa ja luokkatasoilla eri vastuutehtäviä
	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppija pääsee aidosti tutustumaan työelämään.	oppilaanohjaajat, luokanohjaajat,	> kirjoita tähän

✓ tukee ja kehittää oppijan työelämä- ja työnhakutaitoja monialaisena yhteistyönä edistää hyvinvointia ja toimijuutta opiskelija työuran muutoksissa tukee osaamisen kehittymistä opintojen ja työelämän eri vaiheissa tarjoaa tilan tunnistaa omia vahvuuksia, rakentaa verkostoja ja suunnata eteenpäin ✓ oppijan työelämävalmiudet ja työelämätaidot kehittyvät ✓ ohjaus tarjoaa mahdollisuuksia oppia tuntemaan eri ammattialoja, työaloja ja yrittäjyyttä ✓ ohjaus linkittää työelämän tutustumisjaksot (TET) kiinteästi opetukseen ✓ ohjaus on suunniteltua ja tavoitteellista, ja sitä arvioidaan sekä kehitetään jatkuvasti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi	TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja ylittäen ja moniammatillisesti. Oppilaanohjaajat ja opettajat käyvät aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tuovat uutta tietoa ja osaamista koululle ja opetukseen. Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppijat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumiseen (esim. Yrityskyliä). Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET-päiviä.	aineenopettajat, rehtori oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori luokanopettajat/ luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat opettajat, rehtori	> kirjoita tähän > kirjoita tähän > kirjoita tähän
Oppilaitoskohtaisia erityishuomioita ja esim. koulun erilaisten oppijaryhmien ohjaus	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän	> kirjoita tähän

